

Decyzja

Prezydium KK

nr 70/17

ws. opinii o projekcie ustawy Prawo wodne

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” uznaje konieczność całościowego uregulowania kwestii zarządzania zasobami wodnymi w Polsce. Jest to szczególnie istotne ze względu na fakt, iż zasoby wodne w naszym kraju są rażąco niskie w porównaniu z większością krajów europejskich. Dlatego celem strategicznym dla władzy publicznej powinno być zagwarantowanie utrzymania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych w niezbędnej ilości i odpowiedniej jakości oraz dbałość o ich rozsądne użytkowanie, w tym skuteczne przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z deficytem lub nadmiarem.

Oczekujemy że przedstawiony projekt ustawy *Prawo wodne* będzie instrumentem, który pozwoli na sprostanie temu wyzwaniu. Należy jednakże mieć na względzie, że projekt ma charakter propozycji systemowej wpływającej na całokształt funkcjonowania gospodarki kraju. Wprowadzenie nowego rodzaju opłat za usługi wodne będzie skutkować działaniami oszczędnościowymi przedsiębiorców mogącymi odbijać się negatywnie na poziomie i jakości zatrudnienia w wielu sektorach gospodarki. W dalszej perspektywie skutki regulacji odczują także wszyscy obywatele Polski ze względu na dodatkowe obciążenie finansowe gospodarstw domowych. Choć w ocenie ministerstwa środowiska wzrost tego obciążenia ma być niewielki, powstała sytuacja może być w sposób nieuzasadniony wykorzystywana do podnoszenia własnych opłat przez przedsiębiorstwa wodociągowe. Należy zawczasu stworzyć mechanizm przeciwdziałający takim praktykom.

W naszej ocenie zabrakło szerokiej debaty publicznej wokół proponowanych rozwiązań. **Za szczególnie naganne uważamy to, że projekt ustawy mimo, iż zawiera istotne zapisy dotyczące kwestii pracowniczych nie został przed jego przyjęciem przez Radę Ministrów oraz przesłaniem do Sejmu, skierowany przez ministra środowiska do opiniowania w trybie art. 19 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych.** Jest to praktyka naruszająca standardy dialogu społecznego.

Odnosząc się do treści proponowanej ustawy uważamy, że tak radykalna reforma wymaga okresu przejściowego, aby przedsiębiorstwa w wodochłonnych sektorach gospodarki miały czas na działania dostosowawcze do zwiększonych kosztów produkcji. Dotyczy to

przykładowo przemysłu papierniczego. Dlatego też regulacja dotycząca stawek opłat powinna wejść w życie nie wcześniej niż w 2019 r., przy jednoczesnym rozłożeniu w czasie procesu dochodzenia do stawek maksymalnych.

Ustawa przewiduje utworzenie nowego podmiotu -Przedsiębiorstwa Gospodarki Wodnej „Wody Polskie”, do którego mają zostać włączone dotychczasowe jednostki budżetowe gospodarki wodnej. W tym kontekście niepokój budzi projektowane rozbięcie integralności wszystkich wód śródlądowych stanowiących własność Skarbu Państwa. Wnioskujemy o usunięcie z projektu ustawy zapisów dotyczących przekazania rzek będących drogami wodnymi o szczególnym znaczeniu transportowym do resortu gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej. Dla spójnego organizmu jaki stanowi gospodarka wodna, tego typu dualizm kompetencyjny jest szkodliwy. Zarządzanie wodami śródlądowymi powinno być prowadzone przez jednego zarządcę.

W odniesieniu do sytuacji pracowników gospodarki wodnej których dotkną proponowane zmiany, oceniamy pozytywnie rozwiązania proponowane w art. 535-538 projektowanej ustawy, a więc zastosowanie art. 23(1) Kodeksu pracy dotyczącego przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę. Nie jest jednak jasne to, na czym ma polegać sporządzanie „wykazu pracowników” w odniesieniu do osób przejmowanych przez właściwe urzędy żeglugi śródlądowej i urząd zapewniający obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Oczekujemy więc jednoznacznego potwierdzenia, że każdemu pracownikowi instytucji będących przedmiotem zmian wprowadzanych przez nową ustawę **przysługiwać będzie prawo do dalszego zatrudnienia.**

Zwracamy także uwagę, że w przypadku zaistnienia sytuacji wskazanej w art. 538 ust. 13 projektowanej ustawy, a więc możliwości wypowiedzenia stosunku pracy w ciągu 1 miesiąca od przejścia pracownika przez nowy podmiot, o ile nie jest możliwe powierzenie pracy odpowiadającej kwalifikacjom pracownika, bezwzględnie konieczne jest wprowadzenie wewnętrznego trybu odwoławczego, co uzasadnia skala dokonywanej reorganizacji. Natomiast w art. 538 ust. 14 wykaz osób, do których nie stosuje się przepisu art. 13 powinien zostać uzupełniony o osoby opiekujące się dzieckiem, które ma orzeczoną niepełnosprawność oraz o jedynych żywicieli rodziny. Uważamy także, iż art. 538 ust. 16 wprowadzający możliwość skorzystania z pierwszeństwa zatrudnienia w PGW „Wody Polskie” osób, które zostały zwolnione w oparciu o art. 538 ust. 13 powinien być doprecyzowany poprzez wskazanie sposobu realizacji tego uprawnienia.

Przypominamy jednocześnie, że funkcjonujący obecnie ponadzakładowy układ zbiorowy dla pracowników zatrudnionych w jednostkach gospodarki wodnej państwowej sfery budżetowej, którego stroną jest Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, stanowi ważną płaszczyznę dialogu instytucjonalnego w tej branży. Dlatego oczekujemy wyjaśnienia jaki będzie status tego układu w związku z utworzeniem państwowej osoby prawnej PGW „Wody Polskie” oraz zapewnienia, że zapisy układu będą respektowane dopóki w procesie dialogu społecznego nie zostaną wypracowane rozwiązania dostosowane do nowego przedsięwzięcia.

Dodatkowe uwagi szczegółowe

- Opłaty za korzystanie z wód powinny być wykorzystane w pierwszej kolejności na pokrycie kosztów utrzymania, modernizacji i budowania niezbędnych dla gospodarowania wodami budowli hydrotechnicznych.
- Wątpliwości budzi art. 175 projektowanej ustawy, w którym organ „Wód Polskich” może nakazać usunięcie drzew na terenach zagrożonych powodzią bez jakiegokolwiek konsultacji i odszkodowania.
- Uzupełnienia wymaga jednoznaczne określanie wód opadowych z terenów utwardzonych (drogi, place, itd.) jako ścieki.
- Należy zwrócić uwagę na strefy ochronne ujęć wodnych w aspekcie zakazu budowy nowych dróg. Jest to szczególnie istotne z punktu widzenia potrzeby rozbudowy infrastruktury leśnej, a tam znajduje się większość stref ochronnych.
- Niewłaściwe jest wprowadzanie odrębnych rygorystycznych regulacji dla pobierania próbek przez podmioty wprowadzające do wód ścieki. Ustawa powinna się odwoływać do art. 147a ustawy *Prawo Ochrony Środowiska* co zapewni spójność regulacji oraz pozwoli na uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych.

Gdańsk, 12 czerwca 2017 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek